

Asia

EU; Koulutus; Komission tiedonanto eurooppalaisesta koulutusalueesta 2025

Kokous

U/E/UTP-tunnus

E 116/2017 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan komissio antoi 30.9.2020 tiedonannon *eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamisesta vuoteen 2025 mennessä* (COM(2020) 625 final).

Tiedonanto on jatkoa Eurooppa-neuvoston jäsenten 2017 Göteborgin kokouksessa esittelemälle suunnitelmalle eurooppalaisen koulutusalueen perustamisesta vuoteen 2025 mennessä ja komission vuonna 2018 antamalle tiedonannolle *nuoriso,- koulutus- ja kulttuuripolitiikan vahvemmassa roolista Euroopan rakentamisessa* (COM(2018) 268 final).

EU-puheenjohtajamaa Saksa järjestää eurooppalaisesta koulutusalueesta poliittisen keskustelun koulutusneuvostossa 30.11.2020.

Asian käsittely jatkuu keväällä 2020, jolloin EU-puheenjohtajamaa Portugali laatii eurooppalaista koulutusaluetta koskevat neuvoston päätelmät.

Tiedonanto sisältää useita uusia eri aloitteita, jotka komissio kertoo valmistelevansa pääasiassa vuosien 2021-2022 aikana. Suomen kannat näihin yksittäisiin aloitteisiin muodostetaan siinä vaiheessa, kun komissio on antanut niistä esityksensä.

Suomen kanta

Suomi pitää komission tiedonantoa eurooppalaisesta koulutusalueesta tervetulleena ja ajankohtaisena aloitteena. Suomi katsoo, että uskottava ja vahva koulutuspolitiikka EU-tasolla on investointi koko EU:n tulevaisuuteen. Laadukas, osallistava ja saavutettava koulutus tukee Euroopan elpymistä sekä vihreää ja digitaalista tulevaisuutta. Tiedonanto vie eteenpäin Suomen hallitusohjelman tavoitetta eurooppalaisen koulutuksen ja tutkimuksen nostamisesta maailman parhaaksi.

Suomi pitää hyvänä tiedonannon ihmiskeskeisyyttä ja pyrkimystä horisontaaliseen otteeseen eurooppalaisen koulutusalueen kehittämisessä. Suomi kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että horisontaalisesta pyrkimyksestä huolimatta tiedonanto nostaa ainoastaan korkeakoulutuksen yhdeksi kehitettävistä ulottuvuuksistaan. Suomi korostaa,

että eurooppalaisen koulutusalueen kehittämistä tulee tarkastella kokonaisvaltaisesti aina varhaiskasvatuksesta lähtien kaikki koulutusasteet huomioiden.

Suomi tukee komission pyrkimyksiä taitojen ja osaamisen monipuoliseen kehittämiseen laadukkaissa, yhdenvertaisissa ja turvallisisissa oppimisympäristöissä. Vihreä ja digitaalinen kaksoisiirtymä edellyttävät mahdollisuuksia osaamisen monipuoliseen kehittämiseen koko koulutusjärjestelmän tasolla ja eri ikäluokissa. On tärkeää edistää tutkimuspohjaista opettajankoulutusta ja opettajien ja kouluttajien sekä muun henkilöstön jatkuvaa osaamisen kehittämistä, missä kansainvälisen liikkuvuuden vahvistaminen, parhaiden käytäntöjen vaihtaminen ja yhteistyön tukeminen on arvokasta.

Suomi pitää tärkeänä, että korkeakoulutuksen eurooppalaista yhteistyötä syvennetään, mutta suhtautuu varauksellisesti komission esityksiin Euroopan tason (korkea)koulutusjärjestelmän kehittämisestä. Komission esittämien eri aloitteiden ja tavoitteiden yhteydessä on erityisesti hyvä huomioida synergiat eurooppalaisen tutkimusalueen kanssa. Lisäksi Suomi painottaa Bolognan prosessin yhteydessä jo tehtyä yhteistyötä ja prosessiin liittyvien instrumenttien luonnetta koko mannerta koskevana.

Mahdollisten komission suunnitteleminen uusien keskitettyjen palveluiden, foorumien ja IT-järjestelmien tulee tuottaa lisäarvoa, olla ihmiskeskeisiä, kustannustehokkaita ja helppokäyttöisiä. Suomi korostaa uusien aloitteiden ja ratkaisujen suhteen myös läpinäkyvää seuranta, arviointia ja skaalautuvuutta. Indikaattoreiden osalta Suomi pitää tärkeänä, että ne määritellään EU-tasolla edistettäviä yhteisiä tavoitteita koskien ja aktiivisessa yhteistyössä jäsenmaiden kanssa.

Suomi katsoo myönteisesti eurooppalaisen koulutusalueen eteenpäin kehittämistä EU-tason koulutuspoliittisena kehyksenä. Suomi kiinnittää kuitenkin huomiota tiedonannon erilaisiin aikajänteisiin tavoitteiden ja indikaattoreiden suhteen, minkä lisäksi myös hallintamalli vaatii selkeytystä. Suomi toivookin komissiolta selkeämpää visiota ja tiekarttaa eurooppalaisen koulutusalueen edistävästä eri aloitteista, toimista, niiden aikatauluista ja eri toimijoiden rooleista. Suomi suhtautuu varauksellisesti uusien yhteistyörakenteiden kehittämiseen ja pyrkii ensisijaisesti tarkastelemaan ja kehittämään jo olemassa olevia yhteistyörakenteita. Suomi pitää tärkeänä, että toimeenpano ei tuota jäsenmaille uusia työllistäviä tai päällekkäisiä rakenteita tai hallinnollisia velvoitteita eikä estä jo mahdollisesti olevien, esimerkiksi digitaalisten, ratkaisujen hyödyntämistä.

Pääasiallinen sisältö

Komissio esitteli 30.9.2020 tiedonannon koskien eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamisen varmistamista vuoteen 2025 mennessä. Tiedonanto on jatkoa poliittisten johtajien vuonna 2017 Göteborgin kokouksessa esitetyille suunnitelmalle eurooppalaisen koulutusalueen perustamisesta vuoteen 2025 mennessä ja komission vuonna 2018 antamalle tiedonannolle nuoriso-, koulutus- ja kulttuuripolitiikan vahvemmassa roolista Euroopan rakentamisessa (COM(2018) 268 final).

Komission tiedonannossa esitetyllä visiolla ja toimenpiteillä eurooppalaisen koulutusalueen rakentamisen varmistamiseksi pyritään osaltaan vahvistamaan koulutuksen osuutta EU:n toipumisessa koronaviruskriisistä ja auttamaan vihreän ja digitaalisen Euroopan rakentamista. Tiedonannossa esitettyjen toimien eurooppalaisen koulutusalueen perustamiseksi nähdään toimivan synergiassa Euroopan

osaamisohjelman, uudistetun ammatillisen koulutuksen politiikan, eurooppalaisen tutkimusalueen ja sukupuolten tasa-arvoa koskevan EU-strategian 2020–2025 kanssa.

Tiedonannossa komissio esittää vuodesta 2018 lähtien käynnissä olleita aloitteita täydentäviä uusia aloitteita, joiden avulla yhdessä jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kanssa luodaan kunnianhimoinen eurooppalainen koulutusalue vuoteen 2025 mennessä seuraavien kuuden ulottuvuuden mukaisesti: laatu, osallisuus ja sukupuolten tasa-arvo, vihreä ja digitaalinen siirtymä, opettajat ja kouluttajat, korkea-asteen koulutus sekä vahvempi Eurooppa maailmannäyttämöllä. Komissio ehdottaa tiedonannossaan seuraaville vuosille erilaisia jo olemassaolevia ja uusia aloitteita ja toimenpiteitä näiden kuuden ulottuvuuden edistämiseksi.

Komissio ehdottaa eurooppalaisen koulutusalueen mahdollistavia puitteiden kehittämistä niin, että vuoteen 2025 saakka ulottuvalla kaudella säilytetään kaikki ET 2020:n testatut ja hyväksi todetut keskinäisen oppimisen järjestelyt. Samalla edistettäisiin säännöllisiä yhteisiä keskusteluja koulutus-, nuoriso-, kulttuuri- ja urheiluneuvoston ja neuvoston muiden kokoonpanojen välillä koulutuksen osuuden vahvistamiseksi EU:n poliittisissa painopisteissä samalla kun tuetaan koulutusta koskevaa työtä EU-ohjausjakson puitteissa, eurooppalaisen koulutusalueen ohjausryhmän, sen kokoonpanon ja työmenetelmien määrittelyä jäsenvaltioiden kanssa kesäkuun 2021 loppuun mennessä, tehostettua jäseneltyä työtä komission, jäsenvaltioiden ja sidosryhmien välillä politiikan ja rahoitustoimien luomiseksi sekä pysyvää eurooppalaisen koulutusalueen foorumia julkisena porttina sen toimiin ja palveluihin.

Koulutukseen liittyvän edistymisen seuraamiseksi komissio ehdottaa tavoitteita, jotka pyritään saavuttamaan vuoteen 2030 mennessä, noudattaen kestäväen kehityksen tavoitteiden ajoitusta:

- Lukutaidossa, matematiikassa ja luonnontieteissä heikosti suoriutuvien 15-vuotiaiden osuuden olisi oltava alle 15 prosenttia.
- Tietokone- ja informaatiolukutaidossa heikosti suoriutuvien kahdeksaluokkalaisten osuuden olisi oltava alle 15 prosenttia.
- Vähintään 98 prosentin 3-vuotiaista ja sitä vanhemmista alle kouluikäisistä olisi osallistuttava varhaiskasvatukseen.
- Vähintään toisen asteen tutkinnon suorittaneiden 20–24-vuotiaiden osuuden olisi oltava 90 prosenttia.
- Korkea-asteen koulutuksen suorittaneiden 30–34-vuotiaiden osuuden olisi oltava vähintään 50 prosenttia.

Komissio katsoo, että ehdotetut eurooppalaisen koulutusalueen tavoitteet sekä osaamisohjelmassa esitetyt aikuiskoulutusta, ammatillista koulutusta ja työllistyvyyttä koskevat tavoitteet ja ehdotus neuvoston suositukseksi ammatillisesta koulutuksesta täydentävät ja vahvistavat toisiaan kattaen samalla koulutuksen koko kirjon. Komissio tarkastelee säännöllisesti edistymistä näiden tavoitteiden saavuttamisessa ja ehdottaa tarvittaessa niiden jatkamista ja tarkistamista vuodelle 2030.

Arvioidakseen edistymistä eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamisessa vuoteen 2025 mennessä komissio tulee julkaisemaan vuosittain eurooppalaisen koulutuksen seurantakatsauksen. Lisäksi komissio julkaisee vuonna 2022 eurooppalaisen koulutusalueen edistymistä koskevan kertomuksen ja järjestää yhdessä Euroopan parlamentin kanssa väliarviointitapahtuman vuonna 2023. Komission kattava kertomus eurooppalaisesta koulutusalueesta laaditaan vuonna 2025.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEUT art.165,166

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU30-jaosto kirjallinen menettely 9-10.11.2020

Eduskuntakäsittely

-

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Tiedonanto ei sellaisenaan aiheuta muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön eikä vaikuta Ahvenanmaan asemaan.

Taloudelliset vaikutukset

Ei suoria taloudellisia vaikutuksia.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Komissio julkaisi 30.9.2020 samassa yhteydessä myös tiedonannon koskien digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelmaa sekä eurooppalaista tutkimusaluetta.

Asiakirjat

COM(2020) 625 final

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Jonna Korhonen, OKM, jonna.korhonen@minedu.fi
Ulla-Jill Karlsson, OKM, ulla-jill.karlsson@minedu.fi
Erja Vitikka, OKM, erja.vitikka@minedu.fi

EUTORI-tunnus

EU/2017/1647

Liitteet**Viite**

Asiasanat	ammattillinen koulutus, koulutus, koulutus-, nuoriso-, kulttuuri- ja urheiluneuvosto, tutkimus
Hoitaa	OKM
Tiedoksi	ALR, EUE, MMM, STM, TEM, TULLI, UM, VM, VNK, VTV
